MAATALOUS

Traktorin hytistä pitää nousta tarkkailemaan maata ja kylvöjälkeä, vaikka hytti olisi kuinka mukava. **TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ JUHA SALOPELTO, AGRIMARKET**

Agrimarket haastaa viljelijät miettimään Itämeri-kuormaansa

Laskuri kertoo, saadaanko ravinteet talteen sadossa vai jäävätkö ne maahan ja päätyvät lopulta vesiin.

KARI SALONEN

Itämeren asialla. BSAG:n senior advisor Riku Venhola (vas.) ja hallituksen puheenjohtaja Ilkka Herlin sekä Hankkijan toimitusjohtaja Ensio Hytönen ja tutkimuspäällikkö Juha Salopelto.

Eräs viljelijä kertoi Agrimarketin tutkimuspäällikölle **Juha Salopellolle**, ettei mielellään kerro ihmisille tuottavansa kuuden tonnin hehtaarisatoja. ”Syytetään heti vesienpilaajaksi.”

Syytös on aivan väärä, Salopelto toteaa.

”Kehitettävää olisi nimenomaan kolmen tonnin viljasadoissa.”

Hän perustaa kantansa Agrimarketin laajaan Kasvuohjelma-aineistoon. Se kertoo, että suomalaispelloille annetaan suunnilleen saman verran typpeä ja fosforia, korjataan niiltä sitten iso tai pieni sato.

Iso sato sitoo sille annetut ravinteet ja käyttää ehkä maassa olevia reservejäkin. Pieni sato käyttää vain osan lannoitteen ravinteista. Loppu jää maahan, huuhtoutumisen armoille.

Tämä periaate on myös Agrimarketin viime kesänä BSAG:lle (Baltic Sea Action Group) tekemän Itämeri-sitoumuksen pohjana: kannustetaan viljelijöitä tuottamaan hyviä satoja ja sidotaan ravinteet niihin.

Sitoumuksen mukaan Agrimarketin toimien avulla viljasadoissa korjataan seuraavien viiden vuoden aikana yhteensä kaksi miljoonaa kiloa enemmän typpeä ja puoli miljoonaa kiloa enemmän fosforia kuin aiemmin.

Lupaus täytetään auttamalla ketjun sopimusviljelijöitä laskemaan ravinnetaseensa ja tarkentamaan viljelytoimiaan.

”Meillä on tähän hyvät mahdollisuudet”, Salopelto toteaa.

”Ostamme viljan 250 000 Iso-Vilja-sopimushehtaarilta. Myymme puolet myös niiden tilojen lannoitteista, jotka käyttävät viljan omien eläinten rehuksi.”

Maan kasvukunto kaiken perusta

Viljelijä syöttää verkossa toimivaan ravinnetaselaskuriin peltolohkolla käyttämänsä ravinnemäärät ja korjatun sadon suuruuden. Lisäksi syötetään tilitystiedoista löytyvät kosteus- ja valkuaispitoisuus.

Laskurin liikennevalot osoittavat, kuinka ravinteiden kotiutus onnistui. Punainen kertoo ravinteita hukkautuvan liikaa, keltainen kertoo välttävästä onnistumisesta ja vihreä kuvaa hyvää tilannetta.

Sen jälkeen laskurin käyttäjä voi miettiä, millä keinoin saisi liikennevalot vihreälle. Laskuri listaa mahdollisia parannuskeinoja.

> Laskurin liikennevalot osoittavat, kuinka ravinteiden kotiutus onnistui. Punainen kertoo ravinteita hukkautuvan liikaa, keltainen kertoo välttävästä onnistumisesta ja vihreä kuvaa hyvää tilannetta.

Ensimmäinen vinkki on maan kasvukunnon parantaminen.

Suomen pellot ovat valtaosin liian happamia. Jo yksi kalkituskerta auttaa sitomaan kolme kiloa aiempaa enemmän typpeä hehtaaria kohti, Salopelto sanoo.

Toinen keino on syväjuuristen, maata kuohkeuttavien kasvien käyttö ja yleensäkin kasvinvuorotuksesta huolehtiminen.

Vesilammikot kertovat maan tiivistymisestä. Salaojitusta pitää ehkä tihentää.

Salopelto muistaa korostaa viljelijöille, että traktorin hytistä pitää nousta tarkkailemaan maata ja kylvöjälkeä, vaikka hytti olisi kuinka mukava.

”Moni kehuu kylväneensä 25 hehtaaria päivässä. Oleellisempaa on, paljonko oraita on saatu aikaan”, hän korostaa.

Lannoitus, kasvinsuojelu ja lajikkeet

Hyvän sadon tekijöihin kuuluvat myös tasapainoinen lannoitus ja tarpeen mukainen kasvinsuojelu.

”Kasvi tarvitsee kuuttatoista ravinnetta, mutta liian moni ostaa lähes pelkkää typpeä”, Salopelto sanoo.

Viljavuustutkimusta ei tehdä vain tukivalvontaa varten, vaan sen tulokset pitää ottaa tosissaan, hän sanoo. Syy odotettua huonompaan satoon saattaa olla esimerkiksi punaisella olevassa hivenaineleimassa.

Kasvitautien seurannassa kannattaa käyttää apuna netin kasvitautiennusteita. Näin tauti ei pääse taittamaan terää tulossa olevalta hyvältä sadolta.

Myös uusien lajikkeiden mahdollisuudet kannattaa hyödyntää, Salopelto sanoo. Esimerkiksi ohran viljelijöistä liian moni käyttää vielä vanhaa Saanaa, vaikka uudet lajikkeet voivat tuottaa 1 500–1 700 kiloa enemmän satoa hehtaarilta. ”Tämä sadonlisäys pitää ottaa huomioon myös lannoituksessa”, Salopelto muistuttaa.

SATU LEHTONEN

Laskuri osoitteessa www.agrimarket.fi -> maatalous ja eläimet -> Kasvuohjelma -> viljat -> ravinnetaseanalyysi

”Laskuri herätti hyviä keskusteluja”

Agrimarketin ravinnetaselaskuria esiteltiin ensimmäistä kertaa viljelijöille Tampereen konemessuilla lokakuussa.

Laskurin kokeilijoista moni oletti saavansa hyvät tulokset mutta yllättyi – jossakin oli parantamisen varaa. Ahaa-elämykset johtivat hyviin keskusteluihin ja pohdintoihin, senior advisor **Riku Venhola** BSAG:ltä kertoo.

Venholan mielestä ympäristötyötä tehdään tehokkaimmin näin: ei syyllistämisen keinoin, vaan oman ajattelun herättelyn ja vapaaehtoisuuden kautta.

Pellon kasvukunnon merkitys nousee laskurissa selvästi esille. Siihen liittyen Venhola on miettinyt vuokrapeltojen suurta osuutta Suomessa. Miten niiden kasvukuntoa pystyttäisiin pitämään yllä?

”Entä jos mietittäisiin, että vuokrataan satoa eikä hehtaareita? Kalkitun, hyvärakenteisen pellon vuokran pitäisi olla korkeampi kuin heikkokuntoisen. Ja pelto pitäisi palauttaa samassa hyvässä kunnossa.”

Elävä Itämeri -säätiön perustaja ja hallituksen puheenjohtaja **Ilkka Herlin** toteaa, että pitkä vuokrasopimus olisi monelle viljelijälle mieleen.

Itse hän on vuokrannut peltonsa kymmenen vuoden sopimuksella, ja vuokralainen huolehtii muun muassa salaojituksen kohentamisesta.

SATU LEHTONEN

SÄÄTIÖ

BSAG – Itämeren puolesta

Baltic Sea Action Group (BSAG) on suomalainen säätiö, jonka tavoitteena on Itämeren pelastaminen erityisesti ravinteiden kierrätyksen keinoin.

Säätiön perustivat Ilkka Herlin, Saara Kankaanrinta ja Anna Kotsalo-Mustonen vuonna 2008.

Yksi säätiön keskeisistä toimintamuodoista on sitoumusten kerääminen yrityksiltä, yhteisöiltä ja yksityisiltä ihmisiltä. Sitoumus on tapa julkisesti kertoa, mitä organisaatio on sitoutunut tekemään Itämeren hyväksi.

Kaikki sitoumukset löytyvät osoitteesta www.bsag.fi.

Lantapanssari huolestuttaa hyvinvoinnin tutkijoita

Nauta voi huonosti lantaisessa karvapeitteessä, muistuttaa tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta.

Lantapanssari eli naudan karvaan tarttunut lantakerros heikentää merkittävästi eläimen hyvinvointia. Painava panssari aiheuttaa eläimelle kipua venyttäessään ja kiristäessään ihoa. Se voi myös rikkoa ihon ja aiheuttaa tulehduksen.

Häntään kertynyt lanta voi pahimmillaan aiheuttaa kuolion ja hännän katkeamisen.

Tärkeimmät lantapanssarin syyt ovat pitopaikan ahtaus, huono ilmanvaihto ja likaisuus.

Naudan karvapeitteen lantaisuutta ehkäistään muun muassa huolehtimalla eläimen pitopaikan puhtaudesta ja hyvästä kuivituksesta sekä tarjoamalla eläimelle riittävästi tilaa ja sopivaa ravintoa.

Neuvottelukunta muistuttaa, että kaikilla nautasektorin toimijoilla on vastuu huolehtia nautojen ja niiden pitopaikan puhtaudesta.

MT

Eläintautien torjuntayhdistyksen sivulla ohjeita nautojen lantaisuuden vähentämiseksi: www.ett.fi > Ohjeet ja lomakkeet > Puhdistus- ja saneerausohjeita > Hallitse puhdistustekniikka – hillitse tartunnat

”Maitoleikkaukset pitää perua”

Kaikki kansallisiin maatalouden tukiin esitetyt ja jo päätetyt leikkaukset pitää perua, Itä-Suomen MTK-liittojen yhteinen maitovaliokunta vaatii.

Valiokunta vaatii myös, että Venäjän-pakotteista maatiloille aiheutuvat menetykset kompensoidaan täysimääräisesti. Lisäksi Maaseutuviraston pitää perua päätökset ensi vuoden tukimaksatusten siirtämisestä.

Maidon myyntitulo muodostaa reilut 40 prosenttia koko maan maatalouden myyntituloista, valiokunta muistuttaa. Alueellisesti osuus on suurempikin, esimerkiksi Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa 68 prosenttia.

”Maataloudella ja sen osana maidontuotannolla on erittäin suuri merkitys koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta. Kotimainen ruoka pitää yllä kotimaista työllisyyttä ja positiivista vaihtotasetta, minkä lisäksi huoltovarmuuden kannalta kotimainen maataloustuotanto on keskeisessä roolissa”, valiokunta korostaa kannanotossaan.

MT

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Case IH Magnum 380 CVX vuoden traktoriksi

Case IH Magnum 380 CVX valittiin vuoden traktoriksi 2015 Eima-näyttelyssä Italian Bolognassa.

Finaalissa oli seitsemän kilpailijaa. Valintaraatiin kuului 23 puolueettoman maatalousalan lehden toimittajaa 23 eri Euroopan maasta.

“Tractor of the Year” -palkinto on jaettu joka vuosi vuodesta 1998 alkaen.

Case IH Magnum 380 CVX.

Venäjän sianlihantuotanto kasvaa vauhdilla

Sianlihan tuotanto kasvaa Venäjällä vauhdikkaasti, Pig Progress -verkkosivusto kertoo.

Tammi–syyskuussa Venäjällä tuotettiin virallisen tilaston mukaan 1,18 miljardia kiloa sianlihaa. Määrä on lähes 17 prosenttia suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Berner uudistaa toimintaansa.

Suomalaisen maatalouden kehittyessä toimijoilta vaaditaan entistä vahvempaa asiantuntemusta sekä tiiviimpää yhteistyötä viljelijöiden kanssa. Berner vastaa haasteeseen julkistamalla uuden toimintatavan.

Kutsumme Teidät uuden toimintatavan lanseeraustilaisuuteen

Tampereen Messut E-halliin 4.12.2014 klo 15:00

Tervetuliaiskahvit ja ilmoittautuminen alkaa klo 14:30

Seminaari
Puhujana mm. Matti Vanhanen, Perheyritysten liitto

Iltajuhla ja illallinen
Esiintyjänä Sakari Kuosmanen. Tilaisuus päättyy n. 21.00

Tervetuloa!

Kutsu on kahdelle.
Ilmoittaudu tilaisuuteen 24.11.2014 mennessä
osoitteessa ***www.lyyti.in/viljelijaseminaari***
Lisätietoja puh. 0500 302066
Tilaisuudessa on paikkoja rajoitetusti.
Järjestämme tilaisuuteen maksuttomia bussikuljetuksia.

Tampereen Messut E-halli
Ilmailunkatu 20, 33900 Tampere

BERNER

Parhaan sadon puolesta

Ruotsissa löytyi sairaalabakteeria tuontilihasta

Tanskasta ja Saksasta tuodusta sianlihasta on löydetty Ruotsissa niin sanottua sairaalabakteeria eli vastustuskykyistä MRSA-bakteeria. Bakteeria löytyi testissä, jonka sanomalehti Dagens Nyheter teki yhteistyössä Ruotsin valtion eläinlääketieteellisen laitoksen kanssa.

Testiä varten ostettiin 20 pakkausta tanskalaista ja 20 pakettia saksalaista sianlihaa 15:stä eri myymälästä Tukholman alueella.

Tanskalaisista pakkauksista neljä ja saksalaisista yksi sisälsi MRSA-bakteeria.

Vertailun vuoksi testattiin myös viisi ruotsalaista sianlihapakkausta. Niistä bakteeria ei löytynyt.

Testin tekijät korostavat, että näytemäärä oli liian pieni antamaan tilastollisesti päteviä tuloksia.

”Mutta se, että ostettiin vain 20 pakettia ja heti löydettiin MRSA:ta, tarkoittaa, että bakteeria esiintyy eläimissä hyvin usein”, sanoo Ruotsin kansanterveyslaitoksen ylilääkäri **Olov Aspevall** Dagens Nyheterille.

Ei pitäisi tarttua lihasta

Monille antibiooteille vastustuskykyinen MRSA ei sairastuta sikoja eikä yleensä ole vaaraksi terveelle ihmiselle. Jos ihmisen vastustuskyky on alentunut, tartunta voi olla vaarallinen.

Vastustuskykyisten bakteerien synty liittyy runsaaseen antibioottien käyttöön. Suomi ja Ruotsi ovat EU:n maltillisimpia eläinantibioottien käyttäjiä, Tanskassa ja Saksassa niitä käytetään runsaammin.

Tanskassa MRSA-bakteeri on sikatiloilla yleinen. Sitä päätyy myös lopputuotteisiin. Tuoreen tutkimuksen mukaan joka viides tanskalainen sianlihapakkaus sisältää bakteeria.

MRSA-bakteeri leviää kosketustartuntana. Teoriassa bakteeria sisältävän lihan käsittely ja syönti voisi johtaa MRSA-tartuntaan. Eviran mukaan vaara saada tartunta lihan välityksellä on kuitenkin pieni.

Suuremmassa tartuntavaarassa ovat sikatiloilla työskentelevät henkilöt. Tanskassa he saavat sairaalassa erityiskohtelun: heidät esimerkiksi eristetään omaan huoneeseen.

”Ajan kysymys, koska tulee”

Ruotsissa tutkitaan parhaillaan MRSA-bakteerin esiintymistä sikatiloilla. Toistaiseksi siitä on tehty vain yksi havainto, ja siitäkin on vuosia.

Eläinlääkäri **Björn Bengtsson** Ruotsin eläinlääketieteelliseltä laitokselta arvioi, että bakteerin ilmaantuminen ruotsalaistiloille on vain ajan kysymys.

Suomessa harvinainen

Suomen kotieläintilojen MRSA-tilanteesta löytyy tietoa Zoonoosikeskuksen sivuilta.

MRSA:n esiintymistä porsastuotantotiloilla selvitettiin 2008 koko EU:n alueella. Suomesta tutkimukseen valittiin 207 tilaa, joista yhden ympäristönäytteestä löydettiin MRSA-bakteeri. Tilan sioissa tartuntaa ei kuitenkaan jatkotutkimuksissa todettu.

Tuloksen perusteella arvioitiin, että MRSA:ta voisi esiintyä muutamalla yksittäisellä porsastuotantotilalla.

Vuosina 2009–2010 MRSA-tilannetta tutkittiin teurastamoilla sekä Eviraan tutkittavaksi lähetetyistä eläimistä. Teurastamoilla näytteitä otettiin 59 tilan sioista. Eviraan lähetetyistä eläimistä otetut näytteet olivat peräisin 36 tilan sioista.

MRSA todettiin 22 prosentissa teurastamonäytteistä ja kolmessa prosentissa Eviranäytteistä. Löydökset yhdistettiin 14 tilaan, minkä perusteella MRSA:n esiintyvyyden sikatiloilla arvioitiin olevan noin 15 prosenttia.

Tulokseen on Zoonoosikeskuksen mukaan suhtauduttava varauksella: Tartuntoja ei varmistettu sikatiloille asti, näytteenotto ei ollut täysin satunnainen ja teurassiat ovat voineet saada tartunnan vasta teurastamolla.

MRSA-tilannetta selvitettiin myös erityistason jalostussikaloissa 2011–2013. Kaikki tähän ryhmään kuuluvat 68 sikalaa tutkittiin.

Yhdessäkään ei todettu MRSA-bakteeria.

MRSAn esiintyvyyttä suomalaisessa lihassa ei Eviran mukaan ole toistaiseksi tutkittu.

SATU LEHTONEN